

► Themabrief: **Economie**
DSO/Programmamanagement, Strategie en Onderzoek

PSO is het strategisch advies- en onderzoeksbureau van DSO; PSO onderzoekt, verzamelt en ontsluit informatie en adviseert over strategie, innovatie en de programmering van DSO-projecten.

Maart 2019

Koopstromen onderzoek 2018

In 2018 is opnieuw het koopstromenonderzoek uitgevoerd in de Randstad (het voorgaande onderzoek is van 2016). Dit consumentenonderzoek onder inwoners van de Randstad en de ring van gemeenten er omheen kijkt naar de herkomst en bestemming van bestedingen in de detailhandel. Deze kenniswijzer gaat in op de belangrijkste uitkomsten voor Den Haag. Alle informatie is te vinden op www.KSO2018.nl.

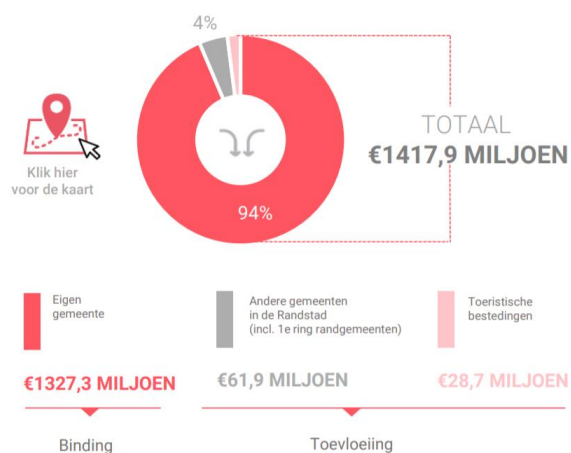
Consumentenbestedingen in de Haagse detailhandel

In Den Haag is in 2018 in totaal € 2636,4 miljoen besteed in de detailhandel. Hiervan werd iets meer dan de helft (€ 1417,9) besteed aan dagelijkse artikelen en € 1218,5 miljoen aan niet-dagelijkse artikelen. Ten opzichte van 2016 is er sprake van een toename van de bestedingen aan dagelijkse artikelen met 3,7%. Bij de niet-dagelijkse artikelen is dat 0,9% waardoor de totale besteding in Den Haag is toegenomen met 2,4% sinds 2016. Deze toename komt vooral voor rekening van de groei in toeristische bestedingen.

Dagelijkse artikelen

(zoals levensmiddelen en drogisterijartikelen)

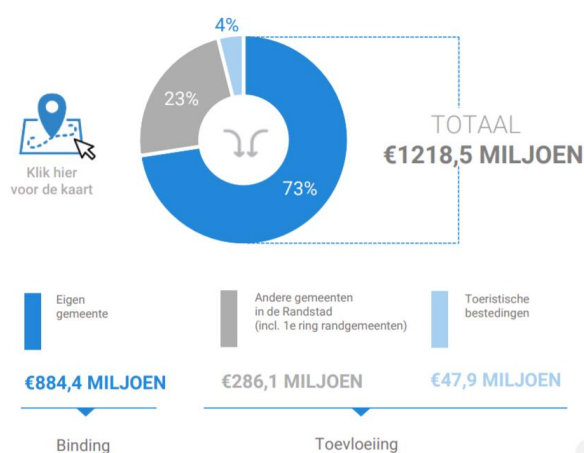
Waar komen bestedingen in de gemeente vandaan?

Niet-dagelijkse artikelen

(zoals mode & luxe, vrije tijd en in en om het huis)

Waar komen bestedingen in de gemeente vandaan?

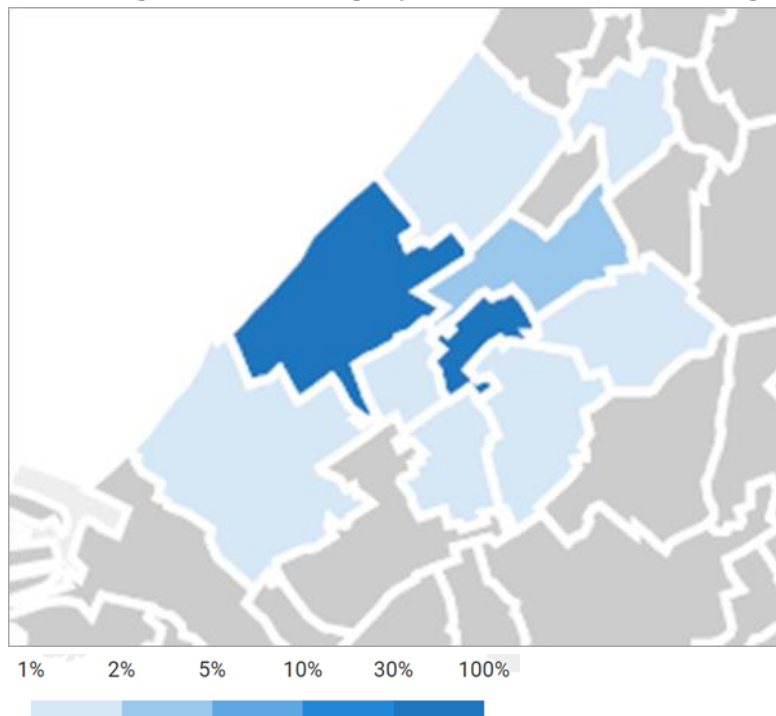
Bron: I&O Research

Herkomst van de bestedingen

De bestedingen zijn vooral afkomstig van de inwoners van Den Haag; 94% van de bestedingen aan dagelijkse artikelen en 73% van de bestedingen aan niet-dagelijkse artikelen. Verder zijn inwoners van de randgemeenten en overige gemeenten in de Randstad verantwoordelijk voor de bestedingen. Toeristische bestedingen zijn goed voor een klein deel van het totaal (minder dan 3%).

Twee procent van de bestedingen aan dagelijkse goederen komt van toeristen, de overige 4% komt uit het overige onderzoeksgebied en randgebied en is niet nader uit te splitsen. De herkomst van de bestedingen aan niet-dagelijkse goederen is wel uit te splitsen. Onderstaande figuur laat zien waar de bestedingen aan niet-dagelijkse artikelen in Den Haag vandaan komen.

Bestedingen aan niet-dagelijkse artikelen in Den Haag

Bron: I&O Research

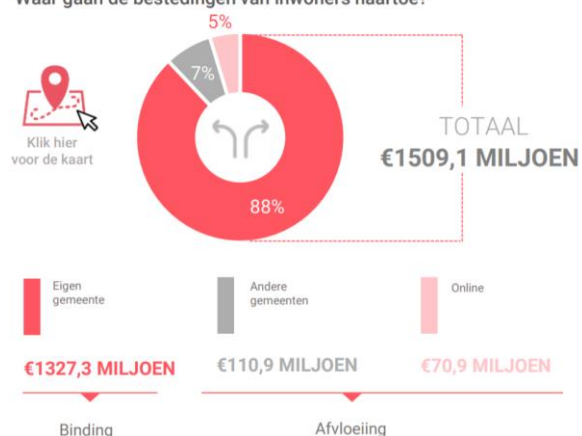
Uitgaven van Hagenaars en afvloeiing van bestedingen

De Haagse inwoners besteden in totaal € 3097,6 miljoen aan artikelen in de detailhandel. Iets meer aan niet-dagelijkse artikelen dan aan dagelijkse artikelen. Het grootste deel van deze bestedingen doen zij in Den Haag (88% van de bestedingen aan dagelijkse artikelen en 56% van de bestedingen aan niet-dagelijkse artikelen). Het deel van de bestedingen door Hagenaars dat in Den Haag wordt besteed noemen we binding. De binding van dagelijkse artikelen is dus 88%. De overige 12% wordt besteed in andere gemeenten of vloeit af naar webwinkels. De totale binding van de detailhandel (dagelijkse- en niet-dagelijkse artikelen samen) is 72%. De bindingspercentages zijn vrijwel gelijk aan die uit 2016.

Dagelijkse artikelen

Waar gaan de bestedingen van inwoners naartoe?

Bron: I&O Research

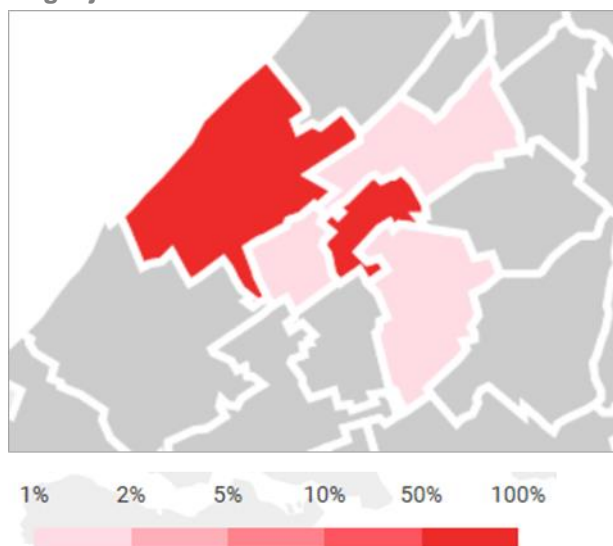
Niet-dagelijkse artikelen

Waar gaan de bestedingen van inwoners naartoe?

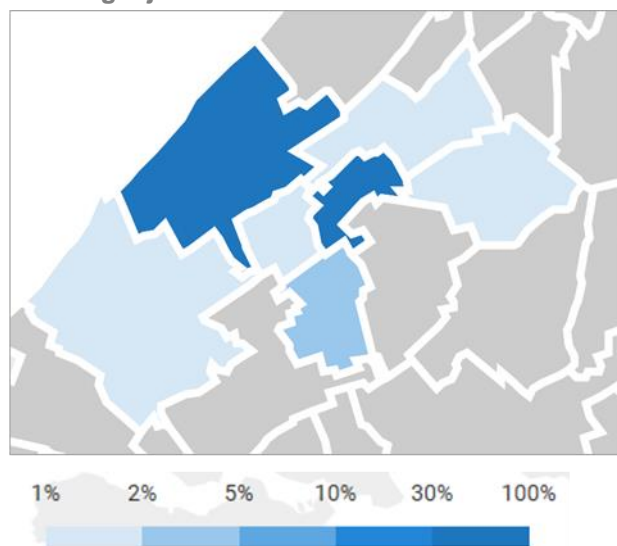

In totaal besteden Hagenaars bijna € 389 miljoen aan detailhandelsartikelen in andere gemeenten dan Den Haag. Het geld komt vooral terecht in de omliggende gemeenten.

Dagelijkse artikelen

Niet-dagelijkse artikelen

Bron: I&O Research

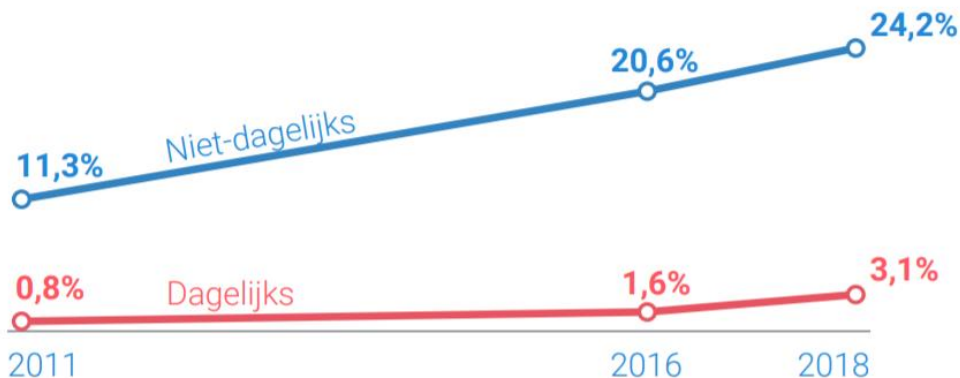
Afvloeiing aan internet

Online winkelen neemt nog steeds toe. In Den Haag wordt 5% van de dagelijkse artikelen en 27% van de niet-dagelijkse artikelen op internet gekocht. In totaal vloeit daarmee 16% van alle bestedingen door Hagenaars weg naar internet. Gemiddeld besteden bewoners van de Randstad 14% van hun totale bestedingen aan webwinkels. De afvloeiing naar webwinkels bedraagt in de dagelijkse sector voor de Randstad 3,1%. Dat lijkt niet zo veel maar is een verdubbeling in de laatste twee jaar. Voor Den Haag was de stijging nog iets groter namelijk van 2,3% in 2016 tot 5% in 2018. In de niet-dagelijkse sector nam het online winkelen in de Randstad toe van 20,6% in 2016 naar 24,2% in 2018. In Den Haag was er een toename van

23% in 2016 tot 27% in 2018. Deze groei stijgt nog steeds door en lijkt voorlopig nog niet af te vlakken.

Groei van het internet winkelen in de Randstad

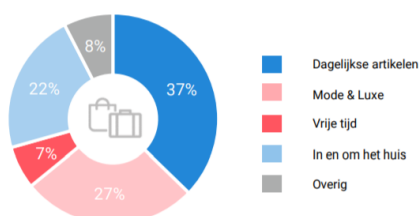
Bron: I&O Research

Winkelaanbod

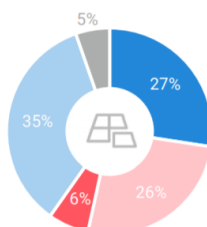
Het winkelaanbod in Den Haag is in aantallen winkels afgenomen in vergelijking met 2016. Het aantal vierkante meters winkelvloeroppervlak is echter wel toegenomen waardoor het sprake is van schaalvergroting. De leegstand is zowel in verkooppunten als in m² afgenomen.

Verdeling winkels naar branche

Verdeling m² naar branche

Bron: Locatus, september 2018

De meeste winkels handelen in dagelijkse artikelen of in mode & luxe. Samen zijn deze twee branches goed voor 64% van alle verkooppunten in 2018. Zij omvatten samen 53% van het

winkelvloeroppervlak. Daarnaast zijn er relatief veel winkels voor in en om het huis. Deze branche behelst 22% van de winkels en 35% van het winkelvloeroppervlak. Dit zijn dus relatief grote winkels.

Het aantal winkels per 1.000 inwoners ligt zowel voor dagelijkse artikelen als voor niet-dagelijkse artikelen ongeveer op het gemiddelde van grotere steden (200.000 inwoners en meer). Het aantal winkelmeters ligt in den Haag onder het gemiddelde voor de grotere steden.

	gemeente 2018	gemeente 2016	benchmark 2018
 Aantal winkels per 1.000 inwoners dagelijkse artikelen	2,1	2,2	2,0
Aantal winkels per 1.000 inwoners niet-dagelijkse artikelen	3,6	3,9	3,8
 Aantal winkelmeters per 1.000 inwoners dagelijkse artikelen	327 m²	324 m²	343 m²
Aantal winkelmeters per 1.000 inwoners niet-dagelijkse artikelen	866 m²	851 m²	966 m²

Bron: Locatus, september 2018

Waardering voor de winkelgebieden van Den Haag

De waardering voor de Haagse winkelgebieden uit zich in een rapportcijfer op verschillende onderdelen. In het algemeen scoort Den Haag iets hoger dan in 2016 en gelijk aan het gemiddelde van grote steden. Den Haag scoort iets beter dan de benchmark op bereikbaarheid met het openbaar vervoer en op evenementen. Op de meeste andere onderdelen scoort Den Haag marginaal slechter dan de benchmark van grotere gemeenten. Den Haag scoort in 2018 op de meeste punten iets beter dan in 2016.

Rapportcijfers winkelvoorzieningen	inwoners	overige bezoekers	totaal	benchmark	totaal 2016
Totaal oordeel	7,6	7,7	7,6	7,6	7,5
Winkelaaanbod	7,4	7,9	7,5	7,6	7,4
Sfeer en uitstraling	7,1	7,3	7,1	7,2	7,1
Veiligheid	7,4	7,2	7,4	7,4	7,3
Netheid (schoonmaak/onderhoud)	7,3	7,1	7,3	7,3	7,2
Parkeermogelijkheden auto	6,9	6,8	6,8	7,1	6,8
Stallingsmogelijkheden voor de fiets	6,9	6,9	6,9	7,0	6,7
Bereikbaarheid per auto	7,1	6,9	7,0	7,3	7,0
Bereikbaarheid per openbaar vervoer	8,0	8,0	8,0	7,8	7,9
Horeca-aanbod	7,0	7,5	7,1	7,1	7,1
Evenementen	6,4	6,8	6,5	6,4	6,5
Faciliteiten bijv. wc, wifi, afhaalpunt, bankjes	6,3	6,7	6,4	6,5	6,3

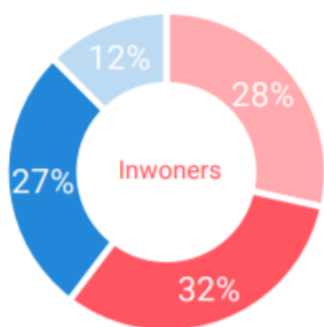
Bron: I&O Research

Vervoermiddel

Uit het onderzoek is gebleken dat het merendeel van de Haagse bezoekers met de fiets of lopend komt, gevolgd door auto en pas in de laatste plaats het OV. Bezoekers van buiten de stad komen vooral met de auto en het OV.

Vervoermiddel gebruikt door Hagenaars

Vervoermiddel gebruikt door overige bezoekers

Bron: I&O Research

De kenniswijzer is te vinden op SharePoint

[Kenniswijzer Koopstromenonderzoek 2018](#)

Meer informatie is te verkrijgen bij Carla Rothuizen van DSO/PSO

COLOFON

Uitgave

Gemeente Den Haag

DSO / Programmamanagement, Strategie en Onderzoek

Maart 2019

Inlichtingen

DSO / Programmamanagement, Strategie en Onderzoek

Carla Rothuizen (070 - 35 34874 / carla.rothuizen@denhaag.nl)

De Dienst Stedelijke Ontwikkeling aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid inzake het gebruik en toepassing van de gepresenteerde gegevens. Afwijkingen in absolute aantallen en % kunnen veroorzaakt worden door afrondingen. Bij gebruik van cijfers is bronvermelding verplicht.

